

PAPIRNAT DROBIŽ!

V Predstavnem domu je bil stavljen predlog za začasno izdajo bankovcev po pol in po četrt dolarja.

WASHINGTON, D.C. — Kongres, Paul A. Fino, vodnik najgorjških kongresnikov na Kapitolu, je predložil Kongresu, naj uzakoni izdajo papirnatega denarja po 50 in po 25 centov, ker da zvezni kovnici v Denverju in v Philadelphiji ne moreta preskrbeti dovolj kovanega drobiža. Papirnati denar naj bi bil v okviru tega predloga le začasna rešitev.

Zakladni tajnik naj bi po tem predlogu dobil pravico, da uvede sploh samo papirnati drobiž za 50 in 25 centov, kar bi dalo kovnicama možnost, da nakupite večje količine desetice, ki so prav posebno potrebne za razne vrste avtomatov. Predlagatelj pripominja, da bo papirnat drobiž zmanjšal tudi težo prenekaterih denaric.

Uvedba papirnatega drobiža bi zmanjšala tudi rabo srebra, ki ga je začelo primanjkovati za te namene. Poročila pravijo, da ponekod v tujini tope naš drobiž, ker so srebro in druge kovine v njem več vredne kot pa je njegova nominalna vrednost.

Johnsona zapuščajo Kennedyjevi sodelavci

WASHINGTON, D.C. — Malokdo je opazil, da so se pretekli teden poslovili od Johnsona kar štirje Kennedyjevi oziroma sodelavci Feldmann, O'Donnell, Powers in dr. Travell. Johnsona je torej zapustilo že 10 Kennedyjevih zaupnikov, ostali so samo še štirje: White, O'Brien, Bundy in Goodwin. Znan Kennedyjeve "irske mafije" ni torej več v Beli hiši. To je tudi razumljivo.

Pokojni Kennedy in Johnson sta dva različna značaja, vsak s svojimi navadami, pogledi na svet, vsak s svojim načinom delovanja. Zato so že v novembru 1963 opazovalci napovedali, da bodo z Johnsonom prišli počasi tudi novi obrazi v Belo hišo. Razlika med sedanjo in prejšnjo predsednikovo okolico je pa velika.

Preje je prevladovala želja po bistrih glavah in globoko izobraženih osebnostih, sedaj je pa praktična izvežbanost na prvem mestu, talent pride šele v drugi vrsti vpoštev. Končno je pri vseh takih službah zaupanje na prvem mestu, zaupanje je nekaj osebnega, kar se ne da prenašati od predsednika na predsednika.

Bombardiranje v Laosu pod neposrednim nadzorom Bele hiše

WASHINGTON, D.C. — Čeprav ameriška vojaška letala bombardirajo in obstreljujejo področje takozvanih Hočiminhovih poti že od preteklega pomladi, so bile te akcije tako tajne, da o njih niso vedeli niti generali v Pentagonu.

Vodstvo teh akcij je bilo v rokah McGeorgea Bundyja v Beli hiši.

Vremenski prerok pravi:

Večinoma sončno. — Najvišja temperatura 38.

Madžarski komunisti izvajajo originalno "delavsko politiko"

BUDIMPEŠTA, Madž. — Proizvodnja je bila lani v madžarski industriji naravnost odlična. Tovarne so kar na slepo ubogale gospodarski plan in producirale več blaga, seveda tudi primerno slabe kakovosti, kot ga je trg zahteval. Tovarniške zaloge so rastle, v njih pa je tičal po nepotrebnem obratni kapital.

Da to stanje popravi, je madžarska vlada sklenila, da morajo tovarne odpustiti 3% delavstva in temu primerno omejiti nadaljno proizvodnjo. Podjetja zunaj industrije so dobile nalogo, da odpustijo do 15% svojega delavstva. Kam naj grede ti delavci? V gradbeništvu in v kolhozih, torej ravno tja, kjer so delavski prejemki najnižji in kjer radi tega primanjkuje delavnih moči.

Režim se pa na ravno tako originalen način bori proti inflaciji. Podražil je blago v nekaterih slučajih kar za 25%, na primer bencin. Prepovedano je tudi poviševanje plač, delavcem je pa nemogoče, da bi menjali svoje gospodarje, ako nimajo njihove pristanka. Kdor ne uboga, zgubi vse dobrote socialnega zavarovanja.

To se imenuje na Madžarskem socialna politika.

Za novo leto se je pojavila na Madžarskem nalezljiva živinska bolezen parkljeva. Se je hitro razširila od jugoslovanske meje prav do Budimpešte vključno preventivnim korakom madžarskih veterinarjev.

M. A. Reed dal že 10 galonov krvi Rdečemu križu

WASHINGTON, D.C. — Rdeči križ nabira kri že od l. 1948. Od vsega darovalca pa jemlje na leto samo pet pajntov krvi. Ponudniki, starejši od 60 let, ne pridejo vpoštev. Je pa med darovalci nekaj izredno požrtvovalnih. Mednje spada gotovo 54-letni železničar M. A. Reed, ki je dal kri tekom 18 let že 80krat in tako dosegel količino 10 galonov.

Rdeči križ mu je v znak zahvale izročil posebno pisano priznanje. Mož ima samo 18 podobnih sovrstnikov v naši deželi. Pravi pa, da bo dajal svojo kri prav do 60. leta, ako mu Bog

L. B. Johnson in H. H. Humphrey umeščena

Fulbright se spreobrača

Načelnik zunanje političnega odbora Senata svetuje, naj se Združene države posvetijo bolj domačim vprašanjem.

WASHINGTON, D.C. — Senator Fulbright spada med vodilne politike v našem Kongresu. Je namreč predsednik senatskega odbora za zunanjo politiko in mu ta položaj daje izredno velik vpliv na delo v našem državnem tajništvu. Mož je bil do sedaj zelo vnet za zunanjo politiko in ji skušal zmeraj in povsod pomagati do veljave. Sedaj se je nepričakovano spreobrnil.

V svojem zadnjem govoru v Miami Beach je začel zastopati stališče, naj se naša dežela več briga za svojo notranjo kot zunanjo politiko. Hladna vojna — tako je izjavil — nas je potisnila v velike izdatke za tujino, pri čemer nismo velikokrat pravilno ocenili ne potrebe ne upravičenosti takih stroškov, zato pa zanemarili nujne domače zahteve na prosvetnem, socialnem in gospodarskem polju. Po 25 letih živahnega zanimanja za tujino je prišel čas, — tako je rekel Fulbright, — da se bolj posvetimo perečim domačim vprašanjem.

Fulbright je začel svoje stališče uveljavljati tudi v praksi. Je državnemu tajništvu že povedal, da letos ne bo "uradno" zastopal stališča naše administracije tekom debate o podpiranju tujine, ako administracija ne spremeni zakonskega besedila tako, da bodo jasno ločeni stroški za vojaške podpore tujim državam od ostalih. Fulbrightovo stališče bo verjetno močno prizadelo tiste države, ki so še pred kratkim slavile senatorja, da si pridobijo njegovo naklonjenost. Mednje spada tudi Jugoslavija. Fulbright je bil tam komaj pred nekaj tedni na obisku.

— Zastava ZDA je dobila svojo prvo uradno obliko leta 1818.

— Zastava ZDA je dobila svojo prvo uradno obliko leta 1818.

Predsednik L. B. Johnson

Podpredsednik H. H. Humphrey

V Louisiani zopet gorijo "črne" cerkve

JONESBORO, La. — V predmestju že itak malega mesta Jonesboro sta te dni pogoreli dve baptistovski cerkvi, ki so jih zagovorniki civilnih pravic rabili za prostore, kjer so agitirali med črnci, naj se dajo registrirati za volitve. Sestanki in obeh cerkvah so bili uspešni, zato sta si pa cerkvi nakopali sovraštvo južnih reakcionarjev. Ti so poskrbeli, da sta obe cerkvi pogoreli do tal. Policija je sicer "obljubila", da bo zločince iskala, toda njenim obljubam nihče ne verjame.

Moro pride v Washington

WASHINGTON, D.C. — Bela hiša je poslala povabilo za obisk predsedniku vlade Italije Aldu Moru. V Washington je prišel v prvi polovici prihodnjega meseca. Predsednik Johnson bi se z njim rad osebno spoznal, predno bo spomladi sam obiskal Italijo.

Včeraj ob 11.58 dopoldne je prisegel izvoljeni podpredsednik ZDA Hubert H. Humphrey, 7 minut za njim pa izvoljeni predsednik ZDA Lyndon B. Johnson. Ta je v svojem vmesitvenem govoru nakazal pot v "veliko družbo", pa posvetil le malo pažnje zunanjemu svetu. Vmesitvi je sledil velik spreved, ki ga je predsednik s svojo ženo in podpredsednikom ter njegovo ženo ves čas opazoval. Praznični dan je zaključil vmesitveni ples v petih velikih dvorinah Washingtona.

WASHINGTON, D.C. — Včeraj dopoldne sta se izvoljeni predsednik L. B. Johnson in izvoljeni podpredsednik H. H. Humphrey v sprevedu odpeljala iz Bele hiše na Kapitol, kjer sta bila podpredsednik Humphrey par minut pred polno, predsednik Johnson nekaj minut čez polno zaprisožena, s čimer sta uradno nastopila službe, za katere sta bila v preteklem novembru izvoljena. Humphreyja je zaprisožel predsednik Predstavnškega doma McCormack, ki je bil do tega trenutka naslednik predsednika ZDA, če bi se temu kaj zgodilo, da ne bi mogel svojega posla opravljati, Johnsona pa vrhovni sodnik Združenih držav Warren. V svojem vmesitvenem govoru je Johnson govoril o pravičnosti, bodočnosti dežele, edine in brez sovraštva, polne vere in delovne vneme za veliko družbo. Mednarodni položaj je komaj kaj omenil, poudaril je le, da Združene države ne iščejo nič, kar ni njihovega in da nimajo nobene želje po tujih ozemljih.

Vmesitveni govor predsednika Johnsona je bil eden najkrajših, kar jih zgodovina pomni. Bil je v glavnem splošno razmišljanje o naši deželi, njenih ciljih in pogledih v bodočnost, o veliki družbi, v kateri naj ne bi bilo sovraštva, v kateri naj ne bi bilo vsakdo možnost doseči srečo in blagostanje, v kateri bi naj vladalo edinstvo. Neposrednih praktičnih predlogov v govoru ni bilo ne v pogledu domače ne v pogledu mednarodne politike. Predstavniki tujih držav so bili iznenadeni in jim je bilo skoraj neugodno, ko predsednik prve sile na svetu, v trenutku, ko je prevzel v svojem lastnem imenu vodstvo te dežele, ni povedal nič o svojih ciljih v mednarodni politiki, o odnosih do zaveznikov in do nasprotnikov.

Razlika med govorom predsednika J. F. Kennedyja pred štirimi leti in govorom predsednika L. B. Johnsona je bila precejšnja, da jo javnost ne bi opazila in da jo komentatorji ne bi omenjali, na njo posebej opozarjali. V domači javnosti je bil govor na splošno sprejet ugodno kot napoved administracije, ki bo večji del svojih naporov po-

svetila domačim vprašanjem in potrebam.

Zadnje vesti

LONDON, Vel. Brit. — Zivljenje Winstona Churchilla se izteka. Zdravniki trdijo, da mu je usojenih le še nekaj ur, komaj kak dan. Pretekli petek ga je v starosti 90 let zadel možganska kap.

LONDON, Vel. Brit. — Britanska vlada je dala poveljnikom čet v Maleziji pravico, da nasledujejo Indonezije, če bi napadli Malezijo, na njihovo lastno ozemlje.

NEW YORK, N. Y. — Sodišče je spoznalo za krive vodnike dveh stavkujočih unij uslužbenec socialnega oddelka. Od 19 obsojenih so dobili trije po 30 dni zapore in po \$250 globe. Stavka javnega uslužbenstva je po zakonu v New Yorku prepovedana.

SELMA, Ala. — Ko so hoteli včeraj črnci skozi oba glavna vhoda v sodišče, da bi se vpisali v volivni imenik, jih je policija zaradi upiranja njenim ukazom in prepisem 160 prijela.

VATIKAN. — Papež Pavel VI. je svaril katolice, naj ne pričakujejo skorajšnjega zedinjenja kristjanov, ker za ta cilj ni mogoče žrtvovati osnovnih načel in dogem katoliške Cerkve.

LONDON, Vel. Brit. — Vlada je objavila, da bo nadaljevala skupaj s Francijo delo za novo potniško letalo z nadzvočno hitrostjo Concorde. Njeno omahovanje v zadnjih mesecih je povzročilo precej nejevolje v Franciji.

VARSAVA, Polj. — Posvet članic Varšavske zveze je bil včeraj končan. Čeprav zaključno poročilo še ni bilo objavljeno, trdijo poljski viri, da bo to poudarilo edinstvo vseh članic tako v vprašanju odnosov do Zahodne Nemčije kot tudi do rdeče Kitajske. Konferenca, ki naj bi se sestala 15. marca v Moskvi k razpravi o sporu med Moskvo in Peipingom, bo nemara za dva meseca odložena.

SAJGON, J. Viet. — Generali so včeraj končno sprejeli svoja mesta v vladi Van Huonga, toda ta je kljub temu v stiski.

Iz Clevelanda in okolice

Seja — Podr. št. 3 SMZ ima v nedeljo ob dveh popoldne v Slovenskem domu na Holmes Ave. seja. Nadzorniki naj pridejo pol ure prej, da bodo pregledali račune.

V bolnišnici — Frank Krajc Christi z 1140 Norwood Rd. je v St. Vincent Charity bolnišnici. Obiski so dovoljeni.

Zadušnica — V nedeljo ob 11.30 bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Francka Rodeta ob 5. obletnici njegove smrti.

V soboto ob osmih bo v cerkvi sv. Pavla na E. 40 St. sv. maša za pok. Jeroma J. Grzinčiča.

Novi odbori — Pevski zbor Slovan ima ves odbor kot lani, le tajnik je sedaj John Snyder Jr. s 2310 Devoe Road, Euclid, tel. RE 1-4098.

Glasbena Matica ima za leto 1965 sledeči odbor: predsednik John Perencevic, podpredsednici Mrs. Eileen Ivancic, Mrs. June Price, taj. Josephine Misić, 1111 E. 72 St., HE 1-1837, taj. II. JoAnn Stwan, nadzor. Mrs. Molly Frank, Geraldine Urbanec in Don Jacin, garder. Mrs. Olga Klanchar, glas. arhiv JoMary Hochdorfer. Pevske vaje so vsak četrtek ob osmih v SND na St. Clair Ave., soba št. 2.

Ne brez podpisa! — Nekateri dopisniki pozabijo večkrat na svoj dopis na koncu svojega pisanja. Če urednik ne ve, kdo je pisal, gre pisanje naravnost v koš, ne da bi kdo z njim trafil čas. Kdor noče pisati zastoj, naj se podpiše in navede svoj naslov s telefonsko številko, da ima uredništvo možnost preveriti identiteto pisca. To velja tudi za rojakinjo, ki je na koncu dopisa postavila le črki — xy. Naj pokliče uredništvo ali pa se osebno zgloši v uradu. Če obstoja kak utemeljen razlog za uporabo psevdonima, ga bo uredništvo upoštevalo.

V bolnišnici — Rojak Florijan Močilnikar je v St. Vincent Charity bolnišnici. Obiski bodo dovoljeni po operaciji.

Iz bolnišnice — Mrs. Jennie Hudoklin z 1065 E. 66 St. se je vrnila iz bolnišnice in se zahvaljuje za obiske, darila in pozdrave.

Maurice Pate od UNICEF je umrl

ZDRUŽENI NARODI, N. Y. — V torek je umrl zadet od srčne kapi na spreduhu z ženo po Manhattanu 70 let stari Maurice Pate, ustanovitelj in načelnik sklada Združenih narodov za pomoč otrokom — UNICEF. Glavna skupščina ZN je z molkom izkazala čast in priznanje pokojniku za njegovo delo, ko je bila objavljena njegova smrt.

Pate ni imel svojih otrok, zato se je pred 17 leti s tem večjo skrbjo in vneto lotil dela za tuje otroke po vsem svetu, ki trpe pomanjkanje in jih muči bolezen. Njegove pomoči v okviru UNICEF je bilo deležnih tekom let na obeh straneh železne zaves preko pol milijona otrok.

Pet znanih budističnih menihov je včeraj objavilo, da ne bodo nič jedli, dokler ne bo vlada Huonga odstopila, pa četudi bi od glada umrli. Policija in vojaštvo sta demonstrante proti vladi razgnali s solzivnimi bombami.

Naša atomska mornarica praznuje desetletnico

CLEVELAND, O. — Ako ne bi bila inavguracija glavna prillačnost tega tedna, bi se te dni naša javnost spominjala predvsem desetletnice obstoja naše atomske mornarice. Točno pred 10 leti je namreč naša prva atomska podmornica Nautilus začela s svojo prvo poskusno vožnjo in po nekaj urah na visokem morju, to se pravi pod morskovo površino, sporočila, da vsi njeni stroji obratujejo brezhibno. To je bil obemem tudi dan zmage za podamirala Rickoverja, ki se je dolga leta boril za načrt, da bi vsaj naše podmornice dobile atomski pogon. Rickover je takrat zmagal s svojo zamisljo. Ni pa še danes pri miru, akoravno se atomski pogon uveljavlja zmeraj bolj v naši narodni obrambi, ne samo v vojni mornarici.

Ze 51 atomskih podmornic — Naša vojna mornarica ima danes že 51 atomskih podmornic. Med njimi je 29 podmornic obojenih s Polaris. Prve rakete so letele samo 1,700 milj daleč,

zadnje letijo že dvakrat tako daleč. Strokovnjaki pa upajo, da bodo tudi to vrsto raket prekosili. To je lep napredek, toda tudi primerno drag: na podmornicah bo namreč treba s časom zamenjati vse rakete prvotnega tipa, ker ne letijo dosti daleč. Za nadaljnjih 41 atomskih podmornic so krediti že odobreni, večina podmornic je že v konstrukciji. V letošnjem federalnem proračunu bodo pa predvideni stroški še za štiri nove. Ni torej več daleč čas, ko bo naša dežela imela okoli sto atomskih podmornic.

Atomske ladje še dosti dražje — Tako hitro pa ne napreduje raba atomskega pogona na ostalih vojnih ladjah. V tehničnem pogledu bi bila taka raba zelo priporočljiva, glavna ovira so pa visoki stroški. Atomske vojne ladje so povprečno 40-50% dražje kot navadne. Zato imamo na atomski pogon samo eno letalonosilko in par atomskih fregat. Tudi najnovejša letalonosilka, ki pa še ni gotova, bo rabila motor-

je na nafto. Tako je odredil tajnik McNamara v kljub pretestom od strani vojne mornarice in njenih prijateljev na Kapitolu. Zdi se pa, da so tovarne medtem zelo znižale svoje cene za reaktorje in da bo to dalo McNamari povod, da se bo bolj ogrel za atomski pogon na vseh vojnih ladjah. Niso pa prizadete tovarne samo znižale svojih cen, napredovala je tudi tehnika v konstrukciji reaktorjev. Reaktorji so po obsegu manjši in učinkovitejši. Ako je bilo prej treba za atomsko letalonosilko 3 reaktorjev, bosta od sedaj naprej zadostovala le dva. Isto velja seveda tudi za podmornice in ostale vrste vojnih ladij. Računajo, da bi že danes utegnile biti atomske vojne ladje samo kakih 25% dražje od navadnih. Proračunska debata bo o tem vprašanju gotovo spravila na dan nove podrobnosti.

Atomsko letalo še daleč

Vojno letalstvo se pa uporno bori za atomska vojna letala. Do sedaj je razvoj tega problema zmeraj obtičal na stroških. Vojno letalstvo ne obupuje, računa, da se bodo prenosne elektrarne ne samo pocenile, ampak tudi tehnično spopolnile. Od tega bo seveda imel svojo korist tudi atomski pogon v letalstvu. Letalstvo vneto nadaljuje s preskovalnimi deli v okviru sredstev, ki jih mu daje vsako leto federalni proračun za narodno obrambo na razpolago.

Taka je bilanca 10 let atomskega pogona v naši narodni obrambi. Na tako velik napredek niso pred 10 leti računali niti Rickover in njegovi sodelavci, še manj pa seveda naša javnost.

no zanima tudi naša armada. Ima že nekaj prenosljivih atomskih elektrarn, ki jih rabi v glavnem okoli obče tečajev in v puščavah. Seveda misli tudi na težke atomske traktorje.

Atomsko letalo še daleč

Vojno letalstvo se pa uporno bori za atomska vojna letala. Do sedaj je razvoj tega problema zmeraj obtičal na stroških. Vojno letalstvo ne obupuje, računa, da se bodo prenosne elektrarne ne samo pocenile, ampak tudi tehnično spopolnile. Od tega bo seveda imel svojo korist tudi atomski pogon v letalstvu. Letalstvo vneto nadaljuje s preskovalnimi deli v okviru sredstev, ki jih mu daje vsako leto federalni proračun za narodno obrambo na razpolago.

Taka je bilanca 10 let atomskega pogona v naši narodni obrambi. Na tako velik napredek niso pred 10 leti računali niti Rickover in njegovi sodelavci, še manj pa seveda naša javnost.

Armada že rabi atomske elektrarne — Za atomske elektrarne se moč-

AMERIŠKA DOMOVINA

117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary A. Debevec

NAROČNINA:

za Združene države:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$16.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$4.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$16.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Friday edition \$4.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 14 Thurs., Jan. 21, 1965

Japonska išče svojo lastno pot

Pretekli teden je bil v Združenih državah na obisku predsednik japonske vlade Eisaku Sato. S predsednikom Johnsonom, državnim tajnikom Ruskom in drugim predsednikovim sodelavci je razpravjal o odnosih med Združenimi državami in Japonsko, pa tudi o sedanjih in bodočih odnosih do rdeče Kitajske, do vojne v Južnem Vietnamu in Laosu s komunisti, do Indonezije, katere predsednik Sukarno obljublja streti Malezijo, do Filipinov, do nacionalne Kitajske (Formoze) in do Južne Koreje.

Vsa ta vprašanja zadevajo tako Združene države kot Japonsko, ne gledata pa nanje vedno z enakimi očmi. Mogoče ne Združene države skušajo v tem delu sveta ohraniti svoj vpliv in zavreti tam rdečo osvajalce, ki bi radi iz rdeče Kitajske dobili pod svoj vpliv vso jugovzhodno Azijo, kot je bila pod kitajskim vplivom v času moči kitajskega cesarstva skozi stoletja.

Japonska, ki je prišla v stik z Združenimi državami sredi preteklega stoletja, je ostala z njimi v dobrih odnosih vse do nekako 1930, ko se je lotila osvajanja Mandžurije in se odločila spraviti pod svoj vpliv vso jugovzhodno Azijo. Ti načrti so se križali z koristimi Združenih držav in tako je Japonska napadla 7. decembra 1941 Pearl Harbor v upanju, da bo uničila ameriško vojno brodogradnjo na Pacifiku in potisnila ameriško moč in vpliv v Daljnega vzhoda in iz jugovzhodne Azije.

Niti ne polna štiri leta nato je morala Japonska priznati svoj poraz in se brezpogojno predati zmagovalcu. Gen. McArthur je v kratki dobi, ko je bila Japonska pod ameriško vojaško upravo, državo očistil militarističnega duha in jo skušal spraviti na pot zahodne demokracije. Strahota atomske uničenja Hirošime in Nagasakija je Japonce prepričala, da je vojna nekaj groznega, nekaj, čemur se je treba izogniti za vsako ceno. Pod vplivom McArthurja je ustanovljena skupščina izdelala ustavo, ki omejuje narodno obrambo do skrajnih možnosti, da ne bi vojaštvo moglo nikdar več priti do moči, kot jo je imelo v zadnjih desetletjih pred drugo svetovno vojno.

Japonci so bili zadovoljni živeti pod varstvom ameriške vojaške moči, ki so jo ob koncu svetovne vojne dobro spoznali. V tem je prišlo do vojne na Koreji in rdeča Kitajska je začela kazati svoje osvojevalne želje tako proti Formozu kot tudi v Indokini. Rdeča Kitajska je povsod tam naletela na odpor Združenih držav in je v njih začela gledati svojega glavnega sovražnika. Ker je Japonska povezana z Združenimi državami, so rdeči Kitajci tudi njo gledali s sovražnimi očmi. Kitajska, dotlej pomemben trg za produkte japonske industrije, je tej zaprla vrata. Japonska je skušala zato čim bolj povečati svojo trgovino z Združenimi državami, s Kanado, deželami Latinske Amerike in s Formozo, kjer Čangkajšek še vedno hoče govoriti v imenu vse nacionalne Kitajske. Japonska industrija je izpopolnila svoje izdelke v taki meri, da lahko tekmujejo z najboljšimi na svetu, njena trgovina je dosegla večji obseg, kot ga je imela kdajkoli prej. Življenjska raven se je na Japonskem dvignila v zadnjem desetletju za celih sto odstotkov.

Japonska je sorazmerno majhna država, saj meri komaj 143.000 kv. mil., torej celo desetino manj kot naša Kalifornija. Toda med tem ko v Kaliforniji z vso njeno industrijo ne živi niti 20 milijonov ljudi, jih je na Japonskem blizu 100 milijonov. Da preživi vso to ogromno množico, mora živiti uvažati, izvažati pa industrijsko blago. Japonska je moderna industrijska država, edina v Aziji. Njena industrija potrebuje velik trg, vedno nove trge, če naj raste in daje zaslužek japonskim množicam. Tako se je začela ozirati proti rdeči Kitajski, ki je v zadnjih letih tudi v precejšnji meri spremenila razporeditev do svoje japonske sosedice.

Trgovske in druge gospodarske skupine hodijo na Japonsko, japonske vračajo obiske na kitajski celine. Kitajci bi radi japonsko industrijsko blago, morejo pa ga kupiti največ le na dolgoročni kredit. Japonci bi ga jim dali, če se ne bi prehodno bali zamere v Washingtonu, ki skuša gospodarske vezi z bojevitostjo in osvajanjem nagnjeno rdečo Kitajsko omejiti, kolikor se le da. Zamera v Washingtonu bi bila usodna za Japonsko, kajti trgovina med obema dosega letno več milijonov in je grajena bolj na ameriški dobri volji kot na potrebi, trgovina z rdečo Kitajsko pa se v nekaj letih ne more razširiti na več kot na nekaj sto milijonov. Japoncem se torej ne kaže igrati z Washingtonom, ker lahko izgube goloba, ki ga imajo v roki, ko love vrbca na strehi.

Predsednik Sato je zagotovil Združene države tekom svojega obiska v Washingtonu, da bo Japonska ohranila prijateljske in zavezniške odnose z Združenimi državami, pa je vendar skušal najti pri Johnsonu razumevanje za prijaznejše odnose Japonske z rdečo Kitajsko. Javno je poudarjal japonsko "neodvisnost" od Združenih držav v odnosih do rdeče Kitajske in do ostalega sveta.

Politiko "prijaznosti" do rdeče Kitajske je stvarno začel že njegov prednik Hayato Ikeda. Poznavalci razmer na

Japonskem trdijo, da je v japonskem javnem mnenju močno razpoloženje do izboljšanja odnosov z rdečo Kitajsko. Eisaku Sato, ki bo moral letos pred volivce, mora to razpoloženje vpoštevati.

Rdeči Kitajci njegov položaj prav dobro razumejo, zato ne kažejo do Sata in njegovih pobud za izboljšanje odnosov posebnega zanimanja. Peipinski glavni list je Sata te dni celo ostro kritiziral, ker da je tekom svojega obiska v Združenih državah govoril "sovražno" o rdeči Kitajski.

Japonska se je okrepila v taki meri, da se čuti trdno na svojih nogah in hoče v mednarodni politiki hoditi svojo pot, zasledovati svoje koristi. Japonci ne vidijo v rdeči Kitajski glavnega sovražnika svobodnega sveta kot Združene države, ampak preje v Sovjetski zvezi. Zato so se voljni sprijazniti preje z rdečimi Kitajci kot z Rusi, torej prav obratno kot Amerikanci.

Milwauški zapiski

Vedno se kje kaj zgodi. Težko je le podati tako dogodke, da jih z zanimanjem beremo in da so privlačni. Včasih so rekli: pero se mu je ustavilo. Kar ne more več tako pisati, kakor je prej pisal. Sedaj bi lahko rekli, pisalni stroj se mu je ustavil. Tipkanje mu ne gre tako izpod rok, kakor je to včasih bilo.

Potrpite. Tudi to se bo spremenilo. Človek se spreminja kakor vreme in kakor imamo pri vremenu vsemogoče spremembe, tako jih imamo tudi pri poročevalcih, ki nam prinašajo popis dogodkov, ki se godijo okrog nas. Včasih smo tudi bolj sposobni opazovati stvari kakor pa kakšne druge dni.

Zadnje soboto je bilo okoli cerkve sv. Janeza precejšnje razburjenje. Okrog šestih zvečer je nastal pok, kakor da bi kdo bombom vrvel. Kaj se je zgodilo? Neki avto se je zaletel v cerkev. Ni mogel obrniti in ga je vrglo naravnost proti cerkvi. Hotel se je izogniti avtomobilu, ki mu je prihajal nasproti, pa ni več mogel obdržati kontrole nad vozilom. Še dobro, da ni zadel glavnih vrat. Ker če bi se to zgodilo, bi drugo jutro ljudje zmrzovali v cerkvi. Cerkev je dobro prestala preskušnjo. Odbil je le nekaj cementa in odrgnil zid. Avto sam pa je imel precejšnje poškodbe. V pol leta smo videli že tri podobne nesreče. Pri cerkvi je križišče dveh cest. Cerkev precej zakriva prihod kakršnegakoli vozila in je vedno nevarnost za nesrečo. Če vozač ne zmanjša brzine, kar se redko zgodi, je v veliki nevarnosti, da se bo s kom srečal ob nepravem času. Rado se zgodi, in to se je zgodilo tudi zadnjič. Ko čakaš, da bo prišel kakšen policaj naokrog, ni nikogar nikjer. Možakar, ki je bil vzrok nesreče, jo je kar pobrisal. Pa so ga kmalu izsledili. Izgubil je pri nesreči številko svojega avtomobila in tako so ga imeli.

Te dni mi je prišel v roko buletin cerkve sv. Janeza. Zupnik da na vsako prvo nedeljo v letu poročilo o stanju fare. Tudi tokrat je to storil. Navedel bom nekaj števil, ki vas bodo gotovo zanimale. Fara se še vedno lahko ima za 95% slovenski. Fara sestavljajo staronaseljenci, tukaj rojeni in novonaseljenci. Glavni steber fare so staronaseljenci, ki pa vedno bolj odhajajo drug za drugim v večnost. Fara je imela 31 krstov, 9 pokov in 23 pogrebov. Pogrebov je nekaj veliko. Je pa razumljivo, če pomislimo, da je skoraj polovico fare takih, ki so v svojih 60 in 70 letih. Čas prihaja, ko se je treba posloviti od tega sveta — hočeš ali nečeš.

Fara se že dolgo časa pripravljala, da bi gradila kaj novega. Cerkev, ki se je Slovenci poslužujejo za svojo službo božjo, je stara že nad 80 let. Potrebna je nova. So mislili, da bodo gradili na istem mestu, kjer so sedaj, toda razvoj mesta jim je to preprečil. Skozi bo šla nova velecista in bo seveda prizadela cerkev sv. Janeza. Po sedanjih načrtih bo cerkev in župnišče podrti v bližnji bodočnosti. Fara se bo morala preseliti drugam.

Ze dalj časa se vodijo razgovori s škofijo, ki je odločila, da se bo fara selila in sicer kot fara sv. Janeza in slovenska fara. Razgovori še niso končani, zato vam tudi ne moremo več poročati. Vemo le, da fara pridno zbira denar v ta namen. Do sedaj so zbrali 186 tisoč dolarjev, kar je že kar lepa vsota. Samo lanske leto so zbrali nad 21 tisoč dolarjev. Tako majhna fara kaže veliko žilavost in delavnost ter ljubezen, ki je za napredek vsake fare nujno potrebna.

K večnemu počitku so spremili te dni znanega slovenskega moža v naši slovenski naselbini. Je to Anton Francesch st. Bil je star 78 let. Zapušča hčer Rose Kraemer in sinova Antona in Williama, kakor tudi sestro Helen Riffel. Poleg tega zapuška še devet vnukov in vnukinj in še druge sorodnike in znance. Pokopali so ga pri Sv. Križu. Njegove zemске ostanke je imel na skrbi Jelenčev pogrebni zavod. Cerkev sv. Janeza, kjer so opravili zanj sv. mašo, je bila polna pogrebcev. Pokojni je bil član društva sv. Janeza KSKJ in pa ustanovni član SSBU Slova. Pokojni je bil vedno dobre volje. Vedno je bil pripravljen povedati kako šalo. Dasi je veliko trpel, ni nikoli godrnjal. Vedel je, da je to človekov delež in je to tudi povedal. Na predvečer njegovega pogreba sem govoril s človekom, ki ga je poznal še kot mladega fanta, ko je prišel v Ameriko. Zelo rad je igral na harmoniko. Smrt ga je rešila velikega trpljenja. Sedaj se pa z Bogom pogovarja o starih dobrih časih. Naj mu sveti večna luč. Žalujočim ostalim pa naše iskreno sožalje.

V nedeljo, 17. januarja, je imelo Slovensko društvo Triglav svoj redni sestanek. Obravnavali so program za bodočnost. Med drugim so tudi omenili, da bodo imeli predpustno zabavo in sicer v nedeljo dne 21. februarja. Nekaj so namigavali na maškeraadni ples. Me prav zanima, kako se bo to obneslo.

Poleg sestanka je društvo imelo tudi predavanje. Predavanje je imel fr. Pavel Krajnc. Govoril je o vzhodnih kristjanih in o njihovem razmerju do zapadne ali rimske cerkve. Lepo je opisal ves zgodovinski potek ločitve vzhodne in zapadne cerkve. Orisal je gledanje vzhodnih kristjanov na vse probleme Cerkve, njihovo zadržanje in čuvstvanje. Predavanje je spremljal s skioptičnimi slikami, da je lahko bolj nazorno pokazal in osvetlil dogodke, ki so bili združeni z njihovo zgodovino. Med drugim je tudi omenil, da se je odločil, da bo govoril o vzhodnih kristjanih, ker je ta teden posvečen zedinjenju vseh kristjanov. Sv. oče še posebej naproša, naj ljudje molijo za mir in cerkveno edinost.

Predavanje je bilo zelo zanimivo in so ljudje poslušali z veliko pozornostjo. Člani, ki so prišli na sestanek in jim je bila dana možnost poslušati predavanje, so gotovo prav s pridom porabili svoje nedeljsko popoldne.

Mislím, da ne bom zgrešil, če bom tukaj objavil namene, ki so združeni z osmino za cerkveno edinost. Nameni so za vsak dan te osmine. So pa sledeči: 1. za zedinjenje vseh cerkva; 2. za ločene vzhodne brate; 3. za anglikance; 4. za evropske kristjane; 5. za ameriške kristjane; 6. za duhovno obnovo katoličanov; 7. za judovsko ljudstvo; 8. za razširjenje Cerkve po vseh deželah. — Katoličani smo poklicani, da za te namene molimo ne samo sedaj za časa osmine, ampak vedno.

Zadnja nedelja v januarju je vsako leto posvečena našemu velikemu možu, škofu Frideriku Baragi. Namen te nedelje je dvojen: prositi Boga, da postavi Barago na oltar in zbrati potrebna sredstva, da se lahko vse pripravijo in omogoči, kar se tiče zahtev, ki so vedno združene z vsakim svetniškim procesom. To je naloga katoličanov, da to omogočijo. V tem slučaju je pa to ne samo naloga, ampak tudi čast, da Slovenci pri tem pomagajo. Čim bolj se bodo v tem trudili, tem prej bodo omogočili svojemu človeku na oltar.

Pater Hugo Bren, ki je Baraga in njegovo življenje do dobrega poznal, piše o njegovem dušnopastirskem delu doma takole: Kot duhovnik je bil Baraga živa podoba Dobrega Pastirja. Za duše je živel in se je že doma zanje žrtvoval do samopozabe. Na prižnici je bil kranjski Slomšek, mojster ljudske pridigarja. V spovednici je bil kranjski Janez Vianney. Ubojen je bil kranjski Vincencij Pavelski. Denar se ni mogel pogreti v njegovem žepu. Otrokom je bil kranjski Don Bosco. Otroci so bili posebno v tistih časih rožice, ki so potrebovale sonca. Rastli so v janzenističnem hladu. Bolnikom je bil kranjski Klemen Hofbauer. Pozno v noč se je tiho vračal s potov sv. Alfonza Ligorija, od dolgega obiska Najsvetejšega.

To kar je bil Baraga doma, je nadaljeval kot misijonar v Zgorjnjem Michiganu. Na vseh misijonarskih postajah so Barago čakali isti križi: slabo stanovanje, skromna hrana, vremenske težave ter neizmerno utrudljiva misijonska pota med indijanske spreobrnjenice in pogane, pa tudi med zapuščene priseljence. Take križe je mogel nositi samo božji mož, ki je živel iz vere, izredno častil Kraljico apostolov, pil božji križ v presveti Evharištiji, ljubil Boga in cenil vrednost neumrljivih duš.

Ta mož zasluži naše spoštovanje in delo za njegovo čast in čast našega slovenskega naroda, ki še vedno čaka svojega prvega svetnika, ki bi ga Cerkev uradno priznala kot takega.

NAŠ WISCONSIN

Milwaukee: Walker Square

Poroča ing. Dušan Svetlič

Menda vsi milwauški Slovenci poznamo Walker Square, ob katerem stoji slovenska cerkev sv. Janeza Evangelista, West Walker Street in marsikdo tudi Walker Junior High, prav gotovo pa ne ve skoro nihče od nas, da je ime Walker tesno povezano z ustanovitvijo našega mesta.

George H. Walker je bil drugi član takozvanega milwauškega triumvirata, ki so ga tvorili Salomon Juneau, Byron Kilbourn in Walker sam. Walker se je rodil v Lynchburgu v Virginiji in se je s starši preselil leta 1825 v Illinois. Kot osemnajstleten fant je prišel v Wisconsin trgovat z Indijanci. Jeseni leta 1833 je obiskal Salomona Juneauja v Milwaukee v svrhu pridobitve 160 akrov sveta za stalno naselitev v tem kraju. Kljub temu, da je bilo takrat potovanje med Milwaukeejem in Chicagom skrajno težavno — saj je bil ta svet tedaj divjna brezcest — se je Walker vrnil proti jugu prezimovat v Skunk Grove blizu Racina, pa se že naslednjo

Slovenska Pesmarica

Sestavila Luka Kramole in Matija Tomc.

V času mrka slovenskega kulturnega življenja v domovini je Mohorjeva družba v Celju poklonila slovenskemu narodu zelo pomembno kulturno vrednoto. Kot redno izdajo za svoje ude je založila in natisnila Slovensko Pesmarico, za sedaj prvi zvezek, ki mu bosta po napovedi sestavljalcev sledila še dva dela. Naloga sta se lotila — in jo v prvem zvezku tudi hvalevredno opravila — dva vodilna slovenska glasbenika: Luka Kramole in Matija Tomc. Prvi je dobro znan po svojih priredbah ljudskih, pa tudi umetnih pesmi za otroško in mladinsko petje, kakor tudi po svojem glasbeno-pedagoškem delovanju. Matija Tomc pa je danes vodilen slovenski glasbenik na polju zborovske glasbe. V živem spominu so nam njegova glasbena

spomlad vrnil v Milwaukee, kjer si je prisvojil zemljišče južno od sotočja rek Milwaukee in Menomonee. Tamkaj si je postavil trgovsko kolibo na mestu, kjer je danes križišče cest West Seebboth in South 1st Street. V tedanjem času je tam bilo veliko močvirje. Po Walkerju se je ta svet dolga leta imenoval Walker's Point.

Walker je v naselbini kmalu postal vpliven mož. Salomona Juneauja, njega in Kilbournu moramo nekako smatrati za početnike treh poznejših mestnih okrajev, Juneau Towna, Walker's Pointa in Kilbourn Towna. Za naš sedanji Walker's Square je on poklonil mestni upravi potreben svet.

Debeli in kot Juneau dobrodušni Walker — tehtal je 350 funtov — je bil član ustanovitelj skupščine Wisconsin, župan mesta Milwaukee, registrar drugega direktor železnice La Crosse - Milwaukee Railroad, ki so jo prav tedaj začeli graditi.

Za časa civilne vojne je — dasi južnjak — odločno stal na strani unije in Abrahama Lincoln. Bil je tudi idejni oče postavitve vojaškega doma v Milwaukeeju in domnevajo, da je prav njegovo tretje potovanje v Washington D.C. v svrhu ureditve tega načrta, povzročilo njegovo smrt. Umrl je dne 20. septembra 1866. leta, komaj dva tedna po vrnitvi domov. Pokopan je na Forest Home pokopališču.

Ob dvajseti obletnici

Cleveland, O. — Preteklost postaja zgodovina. Letos poteka dvajset let, kar se je končala druga svetovna vojna, ki je ob svoji širokosti skrila v sebi veliko malih vojska — revolucij rdečih oblastnikov, ki so porabili vojno gorje za dosego svojih ciljev. Slovenski človek v zdomstvu se bo v tem spominjal revolucije v Sloveniji, spominjal vseh, ki so v letih okupacije umrli kot talci, kot številke po koncentracijskih taboriščih, spominjal vseh borcev v boju proti komunizmu, ki so padli v boju ali pa umrli, prevarani za svojo, po rokah rdečih bratov in bili pometani v brezna in tankovske jarke.

Dve strani imajo vse take žalostne in bridke obletnice. Časovno in večno. Zgodovinarji se bodo ustavljali ob prvi, zakaj čas beži in mnogo stvari in mnoga dejstva odhajajo v pozabo. Slovenski človek pa se bo v

KULTURNA KRONIKA

dela izpred druge svetovne vojne, kakor obsežna kantata za mešan zbor a capella (brez spremljave), ki jo je napisal za izvajanje Pevske zveze na svetovnem Evharištičnem kongresu l. 1935 v Ljubljani in "Križev pot", ki smo ga med vojno poslušali v ljubljanski stolnici. Nič manj ni Tomc znan po svojih glasbeno visoko-vrednih priredbah slovenskih narodnih pesmi, zlasti iz njegove rodne Bele Krajine. Tudi on, glasbeni pedagog (pred vojno je bil profesor glasbe v škofijskem zavodu sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano), uporablja moderna muzikalna sredstva pri obdelavi ljudskih napevov in iz preproste melodije zgradi umetniško dognano koncertno delo. Ni mogoče pozabiti njegovih stvaritev te vrste, ki jih je napisal za Akademski pevski zbor pod vodstvom rajnkega Franceta Marolta. Bilo je to zmagovalje slovenske ljudske pesmi v glasbeno-umetniški obliki, ki je bilo vredno najbolj imenitnih svetovnih koncertnih dvoran — in jih je z Akademskim zborom deloma tudi doseglo.

Oba prireditelja sta bila torej (Dalje na 3. strani)

tem letu posebej ustavljal ob drugi. Ob večnostni strani smo vsi prah, ki si vrbca k Izviru. Deset tisoči in deset tisoči so pred dvajsetimi leti odšli od nas, zadnji z vetrinjskega polja. Med milijoni, ki so padli v tistih letih, so slovenske izgube videti peščica; za majhen narod, kakor smo, pa je bil to v vsej stoletni zgodovini najbolj krvav davek.

V večnost seže samo molitev in prošnja. Ob tej misli se je Zveza društev slovenskih protikomunističnih borcev obrnila ob koncu preteklega leta na Vetrinje s sledečo prošnjo: Da bi pred ploščo, ki je bila vzdana v spomin mrtvim v vetrinjski cerkvi, do zadnjega dneva v letu 1965 gorela luč in da bi se vsak mesec, skozi celo leto, opravila v tej cerkvi črna maša za pokoj vrnjenih in umorjenih.

Pretekli teden smo dobili sporočilo, da je luč pred ploščo že prižgana in da se bodo vse maše opravile, kakor smo prosili. Ničesar boljšega ne moremo storiti za mrtve kakor zanje moliti. V tem bomo vsi slovenski ljudje v tem letu edini. Vsi ti soči, ki so bili vredni stopiti v večnost čisti, pa bodo v tem letu gotovo s svojimi prošnjami prosili za domovino in za emigracijo, da bi znala biti v velikih stvareh edina, v majhnih pa strpna in v načelnosti dosledna. Mrtvi so vedno živi, če jih gledamo skozi okno večnosti in natakanje večnosti v čas nas bo približavalo miru in edinosti.

Za Zvezo društev slovenskih protikomunističnih borcev: Karel Mauser, preds. Jože Melaher, tajnik

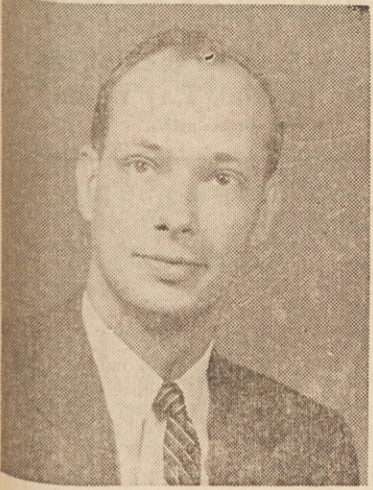
Zanimivo predavanje

Cleveland, O. — V soboto, 23. januarja, ob pol osmih zvečer bo v Slovenskem narodnem domu v Collinwoodu zanimivo predavanje o organizaciji protikomunistične edince med zadnjo vojno v Sloveniji. Predavatelj bo naš soborec g. Zdravko Novak.

Društvo slovenskih protikomunističnih borcev Tabor v Clevelandu, ki to predavanje prireja, iskreno vabi vse svoje članke, da se tega sestanka udeleže. Opozarjamo tudi na spominske maše, ki se bodo darovale vsako drugo nedeljo v mesecu v Lemontu, in na spominsko mašo, ki bo darovana 24. januarja pri Mariji Vnebovzeti v Collinwoodu. Te maše, ki bodo darovane mesečno v letu junakov, naj bodo izraz naše duhovne posvetitve padlim soborcem. Odbor ZSPB Tabor

Don Schneller novi predsednik St. Clair Savings

Cleveland, O. — Upravni odbor St. Clair Savings Association je objavil, da je bil izvoljen za predsednika in glavnega upravnika rastoče ustanove, ki ima 65 milijonov sredstev, Don Schneller. Ta je star 32 let in je najmlajši izvršni uradnik hranilnice in posojilnice, ki je dosegel mesto predsednika na področju Velikega Clevelanda.

Don Schneller

St. Clair Savings se je pridružil leta 1951, ko je ustanova imela šele 8 milijonov sredstev. Delal je kot uradnik na oknu s strankami, nato pa kot nadzornik posojil za gradnje. Dinamični mladi vodnik je delal v vseh oddelkih ustanove in je veliko prispeval k nastanku močnega stalnega vzora rasti pri St. Clair Savings.

Leta 1957 je bil izvoljen za tajnika-blagajnika in naslednje leto za direktorja. V januarju 1963 je postal podpredsednik tajnik in mu je bila izročena odgovornost za splošno delovanje vseh uradov ustanove, ki jih je sedaj pet.

Schneller je dejal: "Prijaznost do strank in zdravo poslovanje bosta tudi v bodoče temelj našega dela. Rast sredstev ne bo naš osnovni cilj." Novi predsednik je s tem obljubil ohraniti načelo, ki ga je pred 49 leti po-

stavil njegov stari oče, eden od ustanoviteljev St. Clair Savings, ko je postal tajnik in upravnik novega denarnega zavoda.

To so druge volitve v zgodovini zavoda, pri katerih je bil izbran nov glavni uradnik. Don Schneller prevzema položaj glavnega upravnika od svojega očeta Paula J. Schnellerja, ki je bil na tem mestu od l. 1933. Ime Schneller je bilo vedno ime glavnega uradnika St. Clair Savings. Paul J. Schneller je bil izvoljen za načelnika upravnega odbora in bo ostal član vodstva.

Don Schneller je graduiral na Cathedral Latin višji šoli, nato na Ohio Savings and Loan Academy in na Dyke and Spencian College, kjer je imel za glavni predmet proračune in finance. Novi predsednik je bil skozi vse svoje poklicno življenje povezan s poslovanjem hranilnic in posojilnic. Bil je predsednik District VIII Ohio Savings & Loan League l. 1959, predsednik Cleveland Chapter of the American Savings and Loan Institute l. 1962 in 1963, poleg tega pa je bil še 7 let v Board of Governors. Tekom let 1963 in 1964 je predstavljal narodni glavni stan omenjenega inštituta kot namestnik guvernerja za državo Ohio.

Dolga leta je živel na vzhodni strani mesta Clevelanda in v Euclidu, sedaj pa stanuje z ženo Patricia in hčerkami Mary Ellen, Patty in Kathy na 1020 Worton Park v Mayfield Village. Za razvedrilo igra golf in košarko, keglja in plava, pa tudi leta. Kot pilot je letel že 400 ur, največ od tega na poslovnih poletih za St. Clair Savings in skupine, s katerimi je imel uradni posel.

Schneller je tudi član Cleveland Athletic Cluba, Euclid Chamber of Commerce in Chagrin Valley Country Cluba.

Kultura

(Nadaljevanje s 1. strani)

polklicana, da se lotita priredbe Pesmarice. Tudi potreba je bila že občutna, da bi se našel kdo, ki bi nadaljeval tradicijo vsepovsod dobro znane Ljudske Pesmarice, ki jo je pred mnogimi desetletji priredil in pri Mohorjevem družbi v Celovcu izdal dvajsetletni župnik, skladatelj in hribolec Jakob Aljaž (Aljažev stolp vrh Triglav!). Najmanj dva rodova sta črpala iz Aljaževih mohorske pesmarice pevsko hrano, ki jo je nudila ta pesmarica v neoporečni muzikalni obliki iz ljudskih melodij in od različnih skladateljev.

Se danes je Aljaževa Pesmarica, v teku let ponatišljena in dopolnjena, vir klasično lepih pevskih skladb, po katerih bodo zbori segali še in še. Vendar se svet vrtil naprej, z vsem drugim se razvija in napreduje tudi pevska umetnost, iščeč novih izraznih oblik in izpopolnjujoč se s pridobitvami sodobne pevske in zborovske tehnike. Od Aljaža dalje se je v zadnjih šestdesetih letih pojavilo tudi lepo število novih, mlajših slovenskih kompozitov, ki utirajo pota sedanje dobe v pevski kulturi naroda. Teh v Aljaževi Pesmarici seveda ni. Zato je bilo res treba misliti na novo ljudsko pesmarico, namenjeno zborom na široko, ki bi zgradila most od slovenske klasične pevske dobe minulega stoletja do sodobne pevske literature. Prav to nalogo sta opravila — in jo še bosta — Kramolc in Tomc s sestavo Slovenske Pesmarice, o kateri naj tudi mi v zdomstvu povemo svojo misel in oceno.

K temu nas posebej vzpodbujata prireditelja sama, ki pravita v uvodu, naj nova Slovenska Pesmarica "ponese slovensko pesarstvo, narodno in umetno, med najširše kroge slovenskega naroda. Posebej tudi med naše izseljence!"

Sestavljalca Pesmarice sta se

ljuje sumnja, da je "socialistična stvarnost" v domovini vplivala tudi na to, kdo od slovenskih glasbenih ustvarjalcev naj se sprejme v zbirko in kdo ne, brez ozira na njegovo kulturno pomembnost in vrednost njegove glasbe. Taka sumnja raste, ko najdeš med dvanajstimi pesmimi iz Bele Krajine dve partizanski, ki po svoji glasbeni kvaliteti ostajata daleč pod umetniško gladino ostalih, pa tudi nista značilni za mehko belokrajinsko duševnost imajoč v besedilu politično pobarvane izraze kakor plevel, trnje in osat, strup, vrag in podobno.

Dolenjska je tudi skromno odrezala. Res sta tu dve obširni F. Maroltovi priredbi Kangeljevske ohceti in Ribniške, ki oboje polno zaslužita nekaj več prostora, a Dolenjsko odpraviti z eno samo napitico se mi zdi pomankljivo. Lahko se reče, da v nobenem predelu naše slovenske domovine ni toliko petja o trtici, hribočku, vinskem hramu in vinu kot ravno na Dolenjskem. Sam sem svoj čas v Prelovcvih "Zborih" priobčil celo vrsto dolenjskih napitnic za mešan zbor, ki so značilne za lahkonovoseljski značaj dolenjskega človeka.

Ljubljana kot kulturno središče naroda je v Pesmarici predstavljena — kakor treba — v pestrih barvah. Poleg čudovito razgibanih in klasično lepih K. Mašekovih "Mlatičev", ki jih najdemo že pri Aljažu, in A. Foersterjevega bisera "Večerni ave" najdeš moderno zasnovani Lipovškov "Letski motiv" ali pa sanjavo lepoto sodobnega skladatelja L. M. Škerjanca v "Tam med drejvem". Vmes so pa karakteristične skladbe kompozitov pretekle in polpretekle dobe, ki izhajajo iz slovenske prestopice ali bližnje okolice. Muzikalno so izvrstne in vredne, da so vključene v zbirko. Tudi pretežke niso, kar je za pesmarico te vrste zelo važno.

Več kakor katera koli pokrajina bivše kranjske dežele, najbrž celo več kot Ljubljana sama, nam je dala Notranjska vrsto markantnih in vodilnih skladateljev v zadnjih sto letih. Na široko je zasnoval svoje glasbeno delo ob prehodu stoletja

Fran Gerbič, prav tako Fran Vilhar, in v starejši sodobni generaciji Stanko Premrl. Pri tej priliki bodi povedano, da sestavljalca pesmarice za vsako pokrajino v kratkih potezah predstavita zastopane skladatelje. Tem Notranjcem posvečata najobširnejši opis, posebno pa je povdarjen pomen Stanka Prezmrla, bivšega dolgoletnega stolnega organista in zborovodje, ki je bil v svojih dijaških letih moj učitelj na orglah. Vsi trije so primerno zastopani v pesmarici, poleg njih pa nekaj zelo poljudnih skladateljev kakor Prelovec, Dev, Ferjančič in izmed mladih Ukmar in Gobec.

Med Primorci odneseta glavni delež Peter Jereb in F. Venturiani. Zakaj je muziki slednjega dan tak poudarek, mi ni razumljivo, saj obe priobčeni skladbi hodita široko izvoženo pot stare italijanske pesmi. Tudi pri Jerebu bi si želel kaj drugega kot pesem "Moj deklíč", ki je majhne umetniške vrednosti, neuspešno posnemajoč ljudski napev. "Zabe" Vinke Vodopivca ki je ena tipičnih in priljubljenih skladb tega morda najbolj popularnega sodobnega slovenskega skladatelja in ima svojo umetniško vrednost v muzikalni šegavosti, gotovo zasluži svojo mesto v zbirki. Človek bi si želel kakšno Vodopivčevo več! Mlajši (Simoniti, Bratuž itd.) imajo večinoma prireditve narodnih in okusni in vredni opremi.

V zadnjem poglavju najdemo pesmi iz Trsta, Benečije in Režije, teh obrobni delov slovenske zemlje, in z njimi celo vrsto skladateljskih imen. Med njimi je zlasti znan Viktor Parma, Vasiliš Mirk od starejših, Marij Kogoj, A. Groebming in D. Švara od sodobnih. Narodne iz tega dela najbolj nacionalno ogrožene slovenske zemlje, vse v odlični priredbi znanih mojstrov kot Kogoj, Švara, Simoniti, so v svoji značilni preprosti toplini izredno lepe. Z njimi je prvi del

Slovenske Pesmarice zaključen. Naj še dodam, da je v zadnji skupini vzbudila mojo pozornost partizanska pesem "Udar na udar" skladatelja U. Vrabca, ki ima med vsemi tovrstnimi največ umetniške vrednosti.

Zunanja oprema Pesmarice je prikupljiva, papir dober in močan, tisk jase kljub temu, da je cela zbirka notografirana, t. j. na roko napisana in ne sestavljena v tiskarni. Ker je notografija izdelal tak strokovnjak kakor je Maks Simončič, (poznano ga še izpred vojne), je ta način natasa sprejemljiv. Vendar bi vse drugače izgledal, zlasti v besedilu, če bi bil stavljen s tiskarskimi notami in črkami. Mišlim, da bi tako pomembno delo zaslužilo boljše tiskarsko opremo!

Vrednost Pesmarice je velika. Vsebuje skrbno izbrane narodne in umetne pesmi iz južno-zahodnega dela slovenske zemlje, ki so umetnostno neoporečne, pa vendar v veliki večini dobro porabne za povprečne zbere prav tako kot za izbrane, z večjo zmogljivostjo. Upam, da bomo v prihodnjem zvezku našli tudi tiste priznane skladatelje vokalne glasbe, ki jih v pričujočem pogrešamo. Ko bosta pred nami oba dela, ki zajemata celotno slovensko ozemlje, bo šele mogoče izreči končno sodbo o tem temeljito važnem vprašanju.

Piscu te ocene niso znane sedanje pevške razmere v domovini na široko. Pred vojno je bila pevska kultura v Sloveniji visoko razvita in je v "Pevski zvezi" (pevovodja Marko Bajuk) zajemala v prvi vrsti podeželske zbere, dočim je "Zveza slovenskih zborov" (pevovodja Borko Prelovec) zbrala v svoje okrilje meščanske zbere. Kako stvari stojijo v "socialistični stvarnosti" mi ni mogoče soditi. (Hvala vredno delo bi opravil, kdor bi stvarno opisal sedanje stanje pevskih zborov in pevške kulture v domovini.) Kakor koli naj

že bo, Pesmarica bo dobro služila vsem zborom, ki brez predhodkov hočejo služiti slovenski pevski umetnosti, pa naj bo v domovini ali v zdomstvu.

Ob koncu bi še rad napisal besedo slednjim. Kot sem že poprej povedal, sta imela urednika v mislih tudi in posebej slovenske izseljence. V uvodu pravita: "Ko pri teh vsi drugi stiki z rodno domovino prenehajo, je narodna pesem še edina vez, ki te stike ohranja žive. Zato je narodno-kulturni in vzgojni pomen te pesmarice v naši dobi še posebno važen." Res je to! Pesmarico sta si zamislila kot dragoceno sredstvo, ki naj veče Slovence v tujini z onimi v domovini s tem, da nudi obojnimi sodobno prirejenimi slovensko pesem. Ta skrita duhovna vez pa bo seveda učinkovita le, če bo

V blag spomin

DESETE OBLETNICE SMRTI NIKDAR POZABLJENEGA SOPROGA IN DOBREGA OČETA

Antona Nemec

ki je 21. januarja 1955. leta vdan v voljo božjo izročil svojo dušo v naročje svojemu Stvarniku.

Radi se zbiramo ob Tvoji gomili, pa ne več sami, kot pred leti smo bili. Lepo število vnukov nad grob se Ti sklanja z nedolžnimi ročicami rože poklanja.

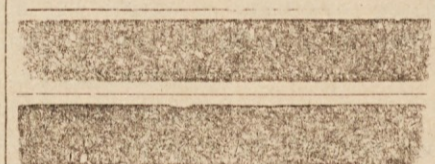
Stari očka, prezgodaj odšel si, da bi mi Te poznali, da s Tabo živeli bi, s Tabo kramljali. Na grob Tvoj zdaj često prinašamo rož, več, v srčecih naših pozabljen ne boš.

Z malčki odrasli ob grobu stojimo in Stvarnika svojega vneto prosimo: Naj vsi bi nekoč v Gospodu zaspali in s Tabo v nebesih se srečno sestali.

Zalujoča

ŽENA,

OTROCI, SNAHA, ZETI in VNUKI ter DRUGI SORODNIKI.
Cleveland, O., 21. januarja 1965.

V blag spomin

NA DEVETO OBLETNICO ODKAR JE UMRL NAS PREDRAGI SOPROG, OČE IN STARI OČE

Jerome J. Geržincič

Zapustil nas je in odšel v večnost dne 21. januarja 1956.

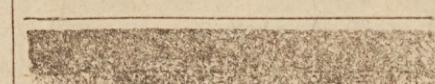
Luč nebeška naj Ti sije, v mislih naših si vsak čas, srce naše zate bije, Ti pri Bogu pros' za nas.

Ti se ga, Gospod, usmili, ljubi Jezus, Ti mu daj rajski mir na vekomaj.

Tvoji zalujoči:

soproga MARY

OTROCI, VNUKI in VNUKINJE
Cleveland, O., 21. januarja 1965.

EUCLID POULTRY

V zalogi imamo vedno običajne piščance, na kose zrezane, popolnoma sveža jajca ter vseh vrst perutnine. Pridite in si izberite!

HOWARD BAKER

549 EAST 185 STREET, EUCLID KE 1-8187

Vsakovrstni ljudje imajo radi okus z ognjem varjenega piva

Zakaj je Stroh's tako priljubljeno? Zaradi okusa... zaradi različnega okusa, s katerim si pogasite žejo. Če ste važna oseba na šoli, ali lepota plesa, ali samo eden od fantov, ugajalo vam bo z ognjem varjeno pivo. Pijte Stroh's!

Stroh's
AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER.

do naši izseljenski zbori res egli po novi pesmarici in globoko zajeli v bogastvo naše lepe pesmi, ki sta ga prireditelja skrbno zbrala, obdelala in priobčila. Da bi le res bilo tako!

Dr. Ludovik Puš

Ni mu dobro

Žena sosedu: "Z mojim možem je težava."

Soseda: "Kaj mu pa je?"
Žena: "Če mu ni dobro, pije žganje, a če popije žganje, mu ni dobro."

Ženske dobijo delo

Delo za žensko

Hišno delo, svojo sobo, poln čas in oskrbo otroka. Priporočila. 464-9393. (15)

Moški dobijo delo

Delo za moškega

Delo dobi ročni pletivec. Kličite 241-6575. (14)

Short Order Cook

Man wanted to work nights, Friday and Saturday.

SORN'S RESTAURANT

6036 St. Clair Ave.

EN 1-5214 (x)

MALI OGLASI

Groveswood okolica

Naprodaj je moderna dvodružinska hiša, 6-6, 2 spalnice, sončna soba, novi tenki in plinski furnezi, zamržen porč. \$24,500. KE 1-7372. (14)

Bodite lastnik

Wheelock Rd., 6-stanovanjsko, dobro zidano poslopje. Vse oddano. Cena \$33,900.

1434 E. 222 St.

Nova zidana dvodružinska, 3 spalnice vsako, \$31,900.

927 E. 216 St.

Blizu Miller Ave. fara sv. Kristine, nova dvodružinska hiša. Se lahko takoj vselite.

UPSON REALTY

RE 1-1070 499 E. 260 St. (15)

Oskrba in postrežba

Na mojem domu bi rada skrbela za kako staro, bolešno ženo. Lepa soba, dobra hrana, vsa postrežba. Pri domačih ljudeh. Kličite 243-2006. (14)

Lastnik prodaja

Dvodružinska, 5-5, polna klet, razvedrilna soba, plinski furnez, garaža, na 1008 E. 77 St. EN 1-7913. (16)

V najem

Soba se odda starejši ženski ali moškemu. Kličite PO 1-2012. (14)

Hiša naprodaj

6-sobna hiša, v dobrem stanju, 3 spalnice, klet, bakrene cevi, nov plinski furnez in tenk, poln sončni porč, 1 1/2 garaža, lep lot 50 čev. na Pawnee Ave. Kličite takoj, bo hitro prodana za \$15,900.

HENRY F. STREKAL, Realtor
20651 Lake Shore Blvd.
AN 1-2640 (16)

Naprodaj

4-družinska, \$230 mesečni dohodek, blizu cerkve Marije Vnebovzete in šole. Dober kup za \$22,500. Kličite 946-4466. (19)

V najem

Oddamo popolnoma moderniziranih 6 sob, parna gorkota, vse udobnosti. \$68.00 na 7702 St. Clair Ave. zgoraj. Kličite KE 1-1934. (ThFX)

Carst Memorials

Kraška kamnoseška obrt

EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV
15425 Waterloo Rd. IV 1-2237

V najem

Moškemu oddamo 2 sobi, kuhinjo in kopalnico, opremljeno ali prazno v slovenski naselbini. Tel.: 391-6505.

Josip Jurčič:

DESETI BRAT

ROMAN

"Tudi Dolef. Pri Obrščaku se je bil lansko zimo nalezal brinovca in je v snegu običal za svinjakom. Mesec mu je držal luč, svinje so mu pa za zadnjo uro krulile — Bog jim odpusti, saj jih je Obrščak že zaklal, in jaz sem tudi dve klobasi dobil od njih — Dolef je pa zmrznil."

Po tej vesti je postal Kvas resen in se zamislil. Pač žalosten konec za moža, katerega mu je bil Bog dal obilo uma in drugih darov.—Tako Kvas

ni slišal obširnega Krjavljevega razlaganja, da ima koza več pameti kakor človek, da se to jasno vidi na njegovi kozi, ki samo zaradi slabe vesti neče rada iti za Krjavljem, temveč se mu vedno ustavlja itd.

V svojem blebetanju je Krjavelj omenil tudi desetega brata kakor veljavno pričo, da je res, kar trdi o kozji pameti. To je Kvasu zaneslo misli od nesrečnega Dolfa na Mrtinka in da bi zvedel, v kakem spominu je njegov bratranec, je vprašal: "Ali je že

dolgo, kar je deseti brat umrl?"

"Naj umrje, mrcina!" zagodrnja Krjavelj. "On je imel denar in pri meni je ležal in jaz sem mu stregel. Pa menite, da mi je kaj pustil? Nič! Pa jaz že vem, kdo je tega kriv."

"Kdo?"

"Tukaj gori na Slemenicah je bil nekaj — ni dolgo let tega, ravno tisto leto je deseti brat umiral — nekov masle, slepar in podpihovavec za šolmoštra, za takega, ki uči brati in pisati in kaj vem, kaj še.

Tisti nepridiprav je bil zadnje dni pri Mrtinku in mu je odsvetoval, naj mi ničesar ne zapusti. Jaz vem, da je tako storil, dasiravno sem ga za pet ran prosil, naj me v testamentu zaznamuje. Ako bi ga jaz še enkrat dobil v pest, ko bi mi prišel pred oči, jaz bi ga pomikastil in pretrl in pretepel, kakor se pretepe snop. V vodo bi ga vrgel, v globoko vodo, ali pa še ozmerjal bi ga, da bi me pomnil."

"Ali bi ga poznal, ko bi zdaj k tebi prišel, Krjavelj?"

"O kaj pa! Kakor srebrn

groš, tako bi ga poznal. Tolikšen je ko vi in tak, ves tak, samo brade nima take volčje podobe ko vi. Pravijo nekateri, da mu je Marijan, ta, ki se je tukaj na Stavnik, dve uri od tod, preselil in zdravnikovo hčer za ženo vzel, Polesek dal zastonj, prav zastonj! Jaz pa tega ne verujem, zakaj dobro vem, da Marijan ni tako neumen, da bi kaj takega zastonj dajal. Sosebno pa takega mu malopridnežu ne, kakor je ta. Mar naj bi dal meni kaj ali pa komu drugemu, če ima preveč."

"Ali pa veš, da je tisti šolmošter, kakor mu praviš, res tako malopriden, Krjavelj?"

"Vem, vem. Pa čigav ste pa vi in od kod ste, da mene po imenu poznate?" vpraša Krjavelj zvesto.

"Z Dunaja prihajam."

"Kaj me tam poznajo? Glejte si no! To bom pa pri Bučarju povedal, drevi na preji. I, lahko je, da, je že tako! Slišali so menda tudi na Dunaju, da sem jaz tisti Krjavelj, ki je bil pomorski vojščak in je hudiča razklal, na dva kosa razklal. Kaj ne da?"

(Konec prihodnjic.)

CHICAGO, ILL.

HELP WANTED — MALE

OPTICAL POLISHER

Aggressive Chicago area precision optics manufacturer needs lens polishers. Applicants should have experience in polishing of high precision optical elements, such as lenses, prisms, mirrors, etc. and other, finishing operations.

CONTACT MR. BATTEN
VARO OPTICAL, INC.
RO 3-6700

(14)

MALE HELP

SKILLED MEN NEEDED

For most machines including JIG BORER & JIG GRINDER. Steady jobs. Company benefits. Top rates.

G. H. Moffat Co.
Mechanical

Laboratory Services
28600 Grand River Ave.
Farmington, Michigan (Detroit)

(13)

BODY MAN

Experienced necessary.

Apply: PRINCETON AUTO SALES
348 W. Garfield Blvd.
Phone 536-9237

(14)

HELP WANTED — FEMALE

Registered Nurses

Experience in anesthetics desirable but not required. Hospital located in beautiful area, near Twin Lakes. Starting salary \$4,800. Insurance, paid vacation, holidays, excellent working conditions.

Write Administrator

WAR MEMORIAL HOSPITAL
732 Burkesville Rd.
Albany, Kentucky

(14)

HOUSEHOLD HELP

HOUSEKEEPER & CHILD CARE.

2 school age children. Stay. Own room. References required. Call LA 9-6536 or LA 9-1018.

(16)

HOUSEKEEPER

Reliable Mature woman. Stay. Two Adults, Pleasant modern home in Glenview. References req. Call 11 a.m. to 3 p.m. Office of Bldg. 2322 W. Sunnyside, LO 1-7821.

(16)

COOK-HOUSEKEEPER LIVE-IN

South Shore family desires experienced cook-housekeeper to do general housework and prepare family meals. Thursday and every other Sunday off. Excellent private quarters. Top salary. Must have good Chicago area references. For further information, call 225-7135.

(15)

COOK-Housekeeper-Exper. Live-in. Own rm., bath, TV. New River Forest ranch home. Young family. Top wages for capable person. Age 25-45. Recent refs. req. 771-7035.

(15)

REAL ESTATE FOR SALE

SCHAUMBURG, ILL. — 6 ROOM RANCH

3 Bedrooms, Storm windows, all appliances, crptg., 1½ car garage. Close to schools, churches and shopping. By owner \$22,500. LA 9-2789.

(14)

Nihče. Blue Cross ima rekord. Lansko leto smo povrnili 97.9c od vsakega dolarja, ki smo ga prejeli za oskrbo v bolnici za naročnike.

Primerjajte to z drugimi načrti in naravno se boste vprašali — "Kako more Blue Cross to opravljati?"

Iz enega razloga. Blue Cross se specializira samo v predplačani oskrbi v bolnicah. To delamo že 30 let. To je dalj, kot kdorkoli drugi. Zadosti dolgo, da vemo, kako dobiti največ iz dolarja.

In še nekaj, Blue Cross je nedobičkanosen. Mi delamo tesno z bolnicami. Tako tesno, da lahko odstranimo polno nepotrebne pisanja. To pomaga držati naše režijske stroške tako nizko, kot le mogoče.

Najvažnejše pa je, pri Blue Cross nikoli ne pozabimo, da je vaš denar.

Skupni zaključek, nobeni drugi zdravstveno zavarovalni načrt se ne more primerjati z bistveno visokimi koristmi, ki jih dobite od vsakega dolarja, ki ga vložite v Blue Cross. Mali čudež je, da skoraj 10,000 podjetij severovzhodnega Ohia nudijo Blue Cross svojim uslužbencem.

Blue Cross of Northeast Ohio. Združen z Blue Shield za polno zdravstveno varstvo.

Kdo drugi, kot Blue Cross povrne toliko od vsakega dolarja za oskrbo v bolnici?

9 7 0 1 5